

HÖGSKOLAN I BORÅS
VETENSKAP FÖR PROFESSION

Programrapport

Programmets namn: Bibliotekarieprogrammet campus	Ladokkod: NGBIB22h
Antal högskolepoäng: 180	Årskull 2022
Programansvariga: Maria Ringbo & Erik Joelsson	

Bakgrund

Hösten 2020 sjösattes ett nytt bibliotekarieprogram där samtliga kurser ges på halvfart. Detta upplägg valdes för att möjliggöra samläsning mellan campusprogrammet och utbildningen *Bibliotekarie – distans*, som startade samtidigt.

Inför programstarten hösten 2023 beslutade prefekt att separera de båda programmen. Detta då fördelarna med samläsning (samtidig antagning för campus- och distansstudenter) samt parallellläsning för campusstudenterna (simultan läsning av två kurser på halvfart) som uteblivit. Studenterna har inte upplevt samläsningen som en positiv faktor för lärandet. Snarare har den bidragit till en otydlighet i grupptillhörighet, då campusstudenter i olika kurser mött skilda distansgrupper. Även de administrativa lättnader och en förväntad effektivisering av undervisningsresurserna som skrivits fram i rapport inför starten av programmet 2020 ifrågasattes i personalgruppen.

NGBIB22h är alltså den sista kullen av campusstudenter som samläst kurser i programmet.

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

En stor del av utbildningen bygger på självständigt arbete, där studenterna förväntas ta ansvar för sitt eget lärande. Detta kan exempelvis handla om att göra prioriteringar i förhållande till kurslitteratur och att planera och strukturera sina arbetsinsatser.

Grupparbete används som examinationsform i flera kurser. I dessa moment är ansvarstagande och samarbete mellan gruppmedlemmarna centrala, inte minst vad gäller arbetsfördelning och gemensamt resultat.

Utvärderingar – såväl muntliga som skriftliga – genomförs löpande inom respektive kurs samt på programnivå. En betydande del av kursutvecklingen sker med utgångspunkt i studenternas synpunkter på programmet och dess kurser, vilket tydliggör studenternas delaktighet i utbildningens utveckling.

Studenterna har även regelbundet kallats till programforum, både i sal och via Zoom, där programansvariga och studenter gemensamt diskuterat programmets upplägg, innehåll och utvecklingsbehov.

Sambanden mellan programmets kurser samt mellan examensmål, lärandemål undervisningsformer och examinationer

Programmet omfattar 15 kurser, varav två är valbara. Nio kurser omfattar 15 hp och sex kurser 7,5 hp. Programmet har koordinerats med distansprogrammet, vilket har inneburit studier på halvfart och därmed parallellläsning. Den aktuella studentgruppen är den sista som samordnas med distansprogrammet. Som tidigare skrivits fram ges de båda programmen asynkront från och med höstterminen 2023.

Under den första terminen möter studenterna en introduktionskurs i biblioteks- och informationsvetenskap som lägger den teoretiska grunden för programmets fortsatta innehåll. Parallellt ges kursen *Bibliotek i samhället*, där biblioteksverksamheter behandlas ur ett samhällsperspektiv.

Under den andra terminen fördjupas studierna inom två centrala delområden: informationspraktiker och kunskapsorganisation. Därefter följer en första kurs i vetenskapsteori och forskningsmetod. Under programmets två första år genomför studenterna två självständiga arbeten med stöd i såväl kvalitativ som kvantitativ metod. En andra teori- och metodkurs ges parallellt med kandidatuppsatskursen under programmets avslutande termin.

Under de tre första terminerna samläser studenterna kurser tillsammans med distansgruppen, därefter kommer två terminer med kurser som enbart ges för campusstudenterna, med undantag av en kurs. Sista terminen sker samläsning på nytt. Under hela programmet läser studenterna två kurser samtidigt, dvs parallell-läsning.

Vid programforum framkommer att studenterna överlag är nöjda med sin utbildning, men att parallellläsningen har uppfattats som negativ för lärandet. Ur ett lärarperspektiv kan samtidigt konstateras att studenternas närvaro vid undervisningstillfällen har varit mycket låg. Jämfört med andra utbildningsprogram vid högskolan noteras dessutom en relativt stor andel studenter inom bibliotekarieprogrammet som är i behov av riktat pedagogiskt stöd. Korrelationen mellan att behöva pedagogiskt stöd men inte delta i erbjuden undervisning är problematisk. Det ska också sägas att detta gäller denna grupp studenter och inte kommande campusgrupp.

Totalt registrerades 77 studenter vid programstart. Av dessa avbröt 14 sina studier under den första terminen. 61 studenter påbörjade den andra terminen. Under programmets sista termin var 44 studenter registrerade på kurs. När det gäller uppsatskursen har hittills 28 studenter examinerats med betyget Godkänd eller Väl godkänd.

Forskningsanknytning i programmet

Kurslitteratur och kursplaner uppdateras löpande för att säkerställa att respektive kurs är förankrad i aktuell forskning. Institutionens forskare involveras i de kurser där deras forskningsområden är direkt relevanta för kursinnehållet, vilket bidrar till att stärka utbildningens vetenskapliga grund.

De administrativa systemen har däremot inte kunnat tillhandahålla uppgifter om i vilken omfattning olika lärarbefattningar har anlitats inom utbildningsprogrammet. Detta upplevs som en nackdel, eftersom det därmed inte är möjligt att redovisa hur stor andel av undervisningen som har genomförts av disputerade lärare, adjunkter respektive doktorander. Avsaknaden av sådan statistik försvårar en transparent redovisning av programmets lärarkompetens.

Programmets resurser och hur dessa har använts

När den nya distributionsformen för bibliotekarieprogrammen – samläsning mellan campus- och distansprogrammet – infördes 2020 var förhoppningen att uppnå en resurseffektivisering. Under hösten 2022 valde dock fler lärare att separera studentgrupperna i två skilda kursytor i lärplattformen Canvas. I kombination med att undervisningen i praktiken dubblerades – campusundervisning i sal och distansundervisning via Zoom vid olika tillfällen – uteblev den förväntade effektiviseringen.

Upplägget med samläsning har dessutom medfört att respektive studentgrupp (campus- och distansstudenter) upplever sig förfördelad i relation till den andra. När det gäller parallellläsning, det vill säga att följa två kurser samtidigt, har samordningsproblem identifierats. Exempelvis skiljer sig kursernas upplägg och struktur åt, och vissa examinationer tenderar att infalla samtidigt. Här har ett behov av ökad dialog och samordning mellan kurserna tydliggjorts.

Samläsningen har även inneburit särskilda utmaningar i kandidatuppsatskursen. Under innevarande år skulle både campus- och distansstudenter tilldelas handledare och examinatorer under samma tidsperiod. Detta medförde att fler kollegor rekryterades till kursen. Förhoppningen var att detta skulle stärka en kollektiv arbetsform, där en större del av kollegiet arbetar mot ett gemensamt mål, samt bidra till ett mer effektivt resursutnyttjande.

I såväl programvärderingen som i utvärderingen av uppsatskursen framkommer dock att studenterna önskar fler handledningstillfällen. Under aktuell kursomgång har tre handledningstillfällen erbjudits, vilket är färre än tidigare. Fler studenter än beräknat valde dessutom att skriva uppsatsen enskilt, vilket innebar att det inte var möjligt att erbjuda fyra handledningstillfällen inom ramen för given kursbudget. Den minskade handledningstiden riskerar att öka examinatorernas arbetsbörda, då fler ofärdiga uppsatser kan komma att lämnas in för bedömning.

Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Det finns en etablerad tradition inom programmet och vid institutionen att aktivt vårda och utveckla kontakterna mellan profession och forskning. Programrådet diskuterar kontinuerligt hur utbildningen kan förbereda studenterna för ett föränderligt och dynamiskt arbetsliv.

Programgruppsmöten och programdagar ägnas bland annat åt att definiera och utveckla den kompetens som utbildningen ska ge studenterna. Gästföreläsare från biblioteksfältet utgör ett återkommande och naturligt inslag i programmets kurser, vilket bidrar till att stärka kopplingen mellan utbildningens akademiska innehåll och professionens praktik.

Under den sista terminen läser studenterna kursen *Biblioteksorganisationers kompetensförsörjning*. I denna kurs ges studenterna möjlighet att reflektera över sin egen kompetens i relation till verksamhetens behov av utveckling. Kursen innehåller även workshops med särskilt fokus på kompetensfrågor, vilket ytterligare fördjupar kopplingen mellan utbildning och arbetsliv.

Förslag till förändringar

Efter återkoppling från studenter samt interna diskussioner beslutade prefekten att avskaffa parallellläsning i kommande programstarter (från och med ht23), liksom den samläsning som tidigare genomförts mellan campus- och distansutbildningen. Campus- och distansutbildningen startar numera under skilda terminer.

Inför kommande uppsatskurs kvarstår dock samma utmaning som under innevarande år, det vill säga att både campus- och distansstudenter läser kursen samtidigt. Kurslaget arbetar därför med att tydliggöra vikten av samskrivning samt att se över möjligheterna att utöka antalet handledningstillfällen inom givna ramar.

En pågående förändring i programmet är en skärpning av förkunskapskraven. Programansvariga har genomfört en genomlysning och konstaterat att det tidigare funnits få förkunskapskrav, vilket medfört att studenter påbörjat flera kurser utan att slutföra dem i önskvärd omfattning. Under året har programansvariga haft möten med programgruppen, institutionsledningen och studentkåren och gemensamt tagit fram en progressionsplan för programmets kurser. Under 2025 har förändringarna i merparten av kurserna fastställts av utbildningsutskottet.